

Euroopan
komissio

yksi raha monta mahdollisuutta

YKSI VALUUTTA, YKSI EUROOPPA *Euroon johtanut tie*

YHDESSÄ
VUODESTA 1957

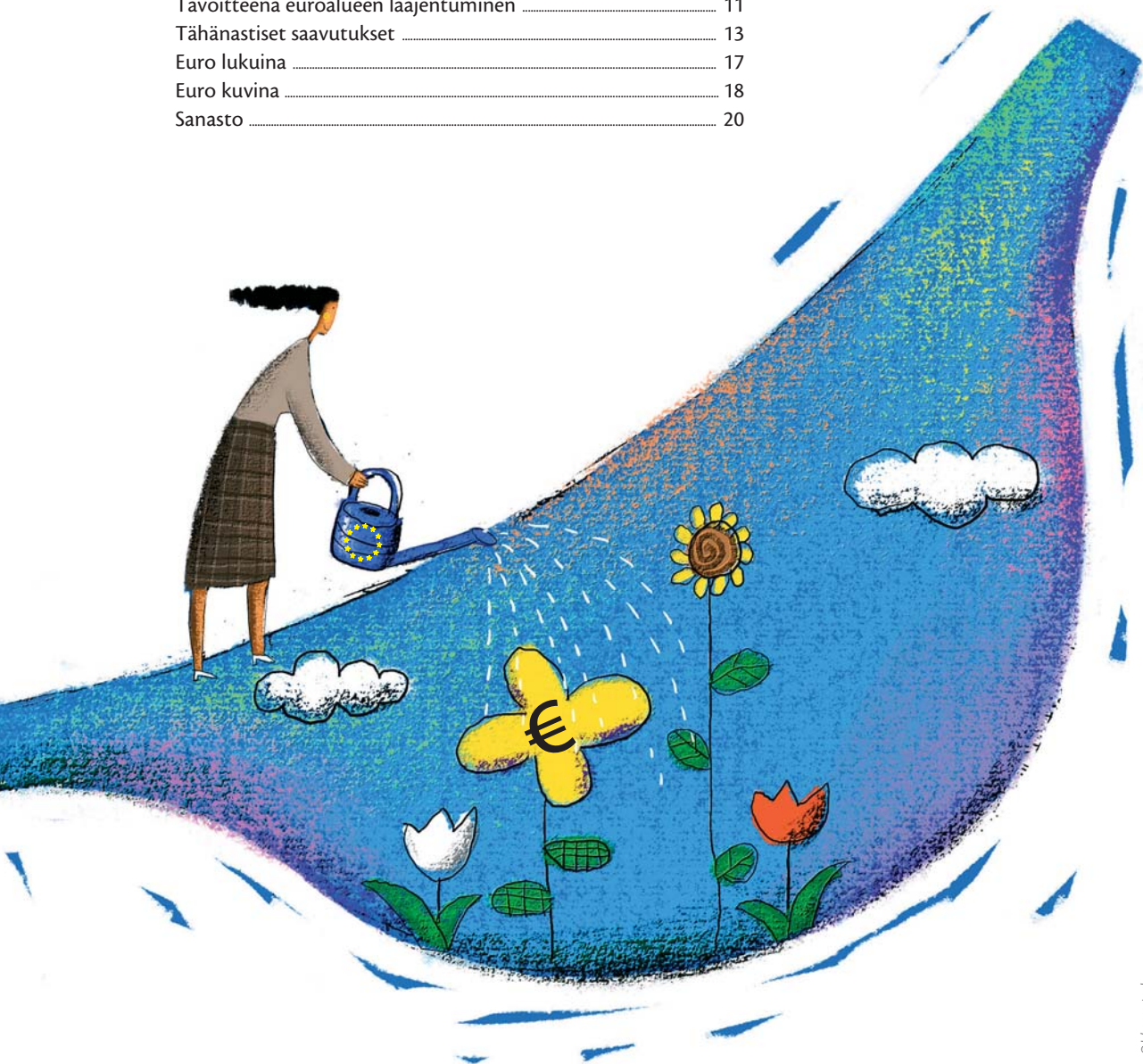

YKSI VALUUTTA, YKSI EUROOPPA

Euroon johtanut tie

SISÄLLYS

Mikä on talous- ja rahaliitto?	1
Tie talous- ja rahaliittoon: 1957–1999	2
Euro otetaan käyttöön: 1999–2002	8
Talous- ja rahaliiton hallinta	9
Tavoitteena euroalueen laajentuminen	11
Tähänastiset saavutukset	13
Euro lukuina	17
Euro kuvina	18
Sanasto	20

Mikä on talous- ja rahaliitto?

Yleisesti ottaen talous- ja rahaliitto (EMU) on osa taloudellista yhdentymisprosessia. Itsenäiset valtiot voivat lähentää talouksiaan saavuttaakseen mittakaavaetuja, joita ovat talouden suorituskyvyn parantuminen ja parantunut kyky kohdata ulkoisia tapahtumia. Taloudellisen yhdentymisen tasot voidaan jakaa kuuteen vaiheeseen.

TALOUDELLISEN YHDENTYMISEN VAIHEET:

1. Etuoikeutettu markkina-alue (alennetut tullit tiettyjen maiden välillä)
2. Vapaakauppa-alue (osallistuvien maiden välillä tietyt tai kaikki hyödykkeet ilman sisäisiä tariffeja)
3. Tulliliitto (samat tullitariffit kolmansille maille ja yhteinen kauppapolitiikka)
4. Yhteismarkkinat (yhteinen tuotesääntely ja tavaroiden, pääoman, työvoiman ja palvelujen vapaa liikkuminen)
5. Talous- ja rahaliitto (yksi markkina-alue, yksi valuutta ja yhteinen rahapolitiikka)
6. Täydellinen taloudellinen yhentyminen (kaikki edellä mainittu sekä harmonisoidut finanssipolitiikat ja muut talouspolitiikat).

TALOUDELLINEN YHDENTYMINEN JA EMU EUROOPASSA

Taloudellisen yhdentymisen aste vaihtelee Euroopan unionissa. Kaikki EU:n jäsenvaltiot kuuluvat EMUksi kutsuttuun talous- ja rahaliittoon ja muodostavat yhteismarkkinat, joista käytetään nimeä **sisämarkkinat**. Kaikki valtiot koordinoivat taloudellista päätöksentekoa tukeakseen EMUn tavoitteita. Euron käyttöönotto on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen (perustamissopimus tai **EY:n perustamissopimus**) asettama velvoite. Useat jäsenvaltiot ovat jo pitkällä yhdentymisessä, ja ne ovat ottaneet käyttöön yhteisvaluutan, euron. Nämä maat muodostavat euroalueen, ja yhteisvaluutan lisäksi niillä on yhteinen **rahapolitiikka**, jota ohjaa **Euroopan keskuspankki**. Jäsenvaltiot, jotka eivät kuulu euroalueeseen, käyttävät yhä omia valuuttojaan, ja niillä on omat rahapolitiikkansa. Niinpä taloudellisen yhdentymisen taso EMUssa on yhdistelmä edellä olevan luettelon vaiheita 4 ja 5. Täydellisen taloudellisen yhdentymisen saavuttaminen edellyttää, että kaikki jäsenvaltiot liittyvät euroalueeseen ja yhdenmukaistavat finanssipolitiikkansa, myös verotuksen, ja muut talouspolitiikkansa.

Sinisellä merkittyjen sanojen selitykset annetaan esitteen lopussa olevassa sanastossa.

Juuret menneisyydessä

Itsenäisten valtioiden taloudellinen yhentyminen ei ole uusi asia. Latinalainen rahaliitto, johon kuuluivat Belgia, Italia, Kreikka, Ranska ja Sveitsi, kesti vuodesta 1865 vuoteen 1927. Norjan, Ruotsin ja Tanskan välinen skandinaavinen rahaliitto puolestaan kesti vuodesta 1873 vuoteen 1924. Saksan Zollverein on kenties yksi menestyneimmistä esimerkeistä: se alkoi Saksan ruhtinaskuntien välisenä tulliliittona vuonna 1834 ja tuotti keskuspankin, Reichsbankin, ja yhteisvaluutan, Reichsmarkin, vuonna 1875.

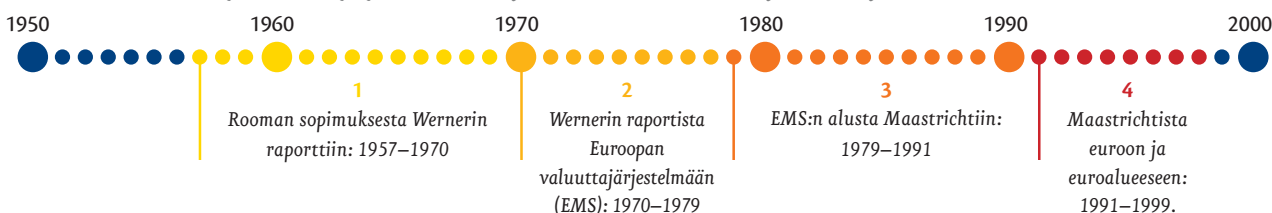
Tie talous- ja rahaliittoon: 1957–1999

EMU on ollut Euroopan unionin tavoite 1960-luvun lopulta lähtien, koska se varmistaa valuutan vakauden sekä paremman kasvun ja työllisyyden. Monet poliittiset ja taloudelliset esteet kuitenkin estivät kehitystä aina **MAASTRICHTIN SOPIMUKSEN** (sopimus Euroopan unionista tai EU-sopimus) allekirjoitukseen asti vuonna 1992. Heikko poliittinen sitoutuneisuus, erimielisyydet taloudellisista päämääristä ja taloudellisen lähentymisen puute sekä unionin vaikutusvallan ulkopuolella

tapahtuneet muutokset kansainvälisillä markkinoilla hidastivat monesti kehitystä kohti EMUa.

1950-luvulta lähtien jäsenvaltioilla oli kuitenkin halu syventää taloudellista yhteistyötä tavoitteena vahvistaa poliittisia siteitään ja suojella yhteismarkkinoita.

Kehitys kohti nykyistä talous- ja rahaliittoa voidaan jakaa neljään vaiheeseen:

ROOMAN SOPIMUKSESTA WERNERIN RAPORTTIIN: 1957–1970

Rooman sopimuksessa ei rahasta juuri puhuttu

Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Japanin sodanjälkeiset markkinataloudet perustuivat **Bretton Woods** -järjestelmään, joka tarjosi kansainväliset puitteet valuuttojen vaihtamiselle kullan avulla. Yhdysvaltain dollari sai valuuttana valta-aseman. **Rooman sopimuksen** laatijat olettivat, että valuuttakurssien vakaudesta tulisi normi ja että Euroopan rakentaminen voisi perustua tulliliiton solmimiseen ja yhteismarkkinoihin, jotka takaisivat tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaan liikkumisen.

1960-luvun loppupuolen valuuttapoliittinen sekasorto

Bretton Woods järjestelmä alkoi osoittaa heikentymisen merkkejä jo 1950-luvun lopulla, ja vuosina 1968–1969 markkinoiden epävakaus johti Saksan markan revalvointiin ja Ranskan frangin devalvointiin. Tämä vaaransi Euroopan yhteisön suurimman siihenastisen saavutuksen, yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvan yhteisten hintojen järjestelmän.

© Euroopan yhteisöt

yllä: Rooman sopimus allekirjoitetaan (25. maaliskuuta 1957).

alla: Pierre Werner

Yhteisö tavoittelee EMUn avulla taloudellista vakautta ja poliittista kehitystä

Näiden hankalien kokemusten myötä ja siksi, että tulliliitto oli pääosin toteutunut, yhteisö halusi asettaa itselleen uusia poliittisia tavoitteita seuraavalla vuosikymmenellä. Vuonna 1969 ilmestyi Barren mietintö, jossa ehdotettiin tehokkaampaa taloudellista yhteensovittamista. Se antoi uuden sysäyksen, ja Haagin huippukokouksessa 1969 EMUsta tuli virallinen tavoite. Euroopan johtajat asettivat korkean tason asiantuntijaryhmän Luxemburgin pääministerin Pierre Wernerin johdolla laatimaan esitystä keinoista, joilla EMU voitaisiin saavuttaa vuoteen 1980 mennessä.

Wernerin raportti – EMUn kolme vaihetta

Wernerin ryhmä esitti lopullisen raporttinsa lokakuussa 1970. Raportin mukaan EMU saavutettaisiin kolmessa vaiheessa kymmenen vuoden kuluessa. Lopullisena tavoitteena olivat peruuttamattomasti vaihdettavat valuutat, pääomaliikkeiden vapauttaminen ja valuuttakurssien pysyvä kiinnittäminen – tai ehkä jopa yhteisvaluutta. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi raportissa peräänkuulutettiin tiukempaa talouspolitiikan koordinoitua karkotasoja sääntelemällä ja yhteisön määrittelemien varojen hallintaa sekä yhteisesti sovittuja kehyksiä kansallisten talousarvioiden suunnittelussa.

WERNERIN RAPORTISTA EUROOPAN VALUUTAJÄRJESTELMÄÄN: 1970–1979

Vaikka jäsenvaltioiden käsitykset raportin tärkeimmistä suosituksista poikkesivat toisistaan, ne hyväksyivät periaatteessa maaliskuussa 1971 EMUn perustamisen kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen vaihe eli valuuttojen vaihtokurssien vaihteluvälien kaventaminen käynnistettiin kokeiluluonteisesti ilman sitoutumista muihin vaiheisiin.

Valitettavasti Wernerin strategiassa kiinteitä valuuttakursseja dollariin nähden pidettiin itsestään selvänä asiana. Kun Yhdysvallat elokuussa 1971 laittoi dollarin kellelumaan, markkinoiden epävakaus aiheutti Saksan markan nostopaineita ja vei toivon yhteisön valuuttojen sitomisesta tiiviimmin yhteen.

Valuuttakäärme tunnelissa

Pelastaakseen tilanteen jäsenvaltiot loivat maaliskuussa 1972 **valuuttakäärmeeksi** kutsutun mekanismin. Sen tarkoituksena oli hallita niiden omien valuuttojen (käärme) heilahtelua tiukoissa rajoissa dollariin nähden (tunneli). Öljykriisien, politiikkojen eroavaisuuksien ja heikon dollarin takia käärme menetti kahdessa vuodessa suurimman osan jäsenistään, ja siitä tuli eräänlainen markkavyöhyke, johon kuuluivat Benelux-maat, Saksa ja Tanska.

Käärmeen ”äkkikuolema” ei vähentänyt kiinnostusta vakaan valuutta-alueen luomiseen. Uusi ehdotus viedä EMU-hanketta eteenpäin tuli vuonna 1977 Euroopan komission silloiselta puheenjohtajalta Roy Jenkinsiltä. Se hyväksyttiin hieman karsittuna ja toteutettiin **Euroopan valuuttajärjestelmänä (EMS)** maaliskuussa 1979. Järjestelmässä olivat mukana kaikkien jäsenvaltioiden valuutat Englannin puntaa lukuun ottamatta.

Roy Jenkins,
Euroopan komission puheenjohtaja
vuosina 1977–1981

© Euroopan yhteisöt

EMS:N ALUSTA MAASTRICHTIIN: 1979–1991

Inflaation hallinnasta tulee EU:n päätavoite

Euroopan valuuttajärjestelmän (EMS) periaate oli, että vakaat mutta säädeltävissä olevat valuuttakursit määriteltiin suhteessa tuoreeseen Euroopan valuuttayksikköön, ecuun. Ecu oli korivaluutta, joka perustui EMS-valuuttojen painotettuun keskiarvoon. EMS:ssä valuuttojen heilahteluja hallittiin **valuuttakurssimekanismin (ERM)** avulla; niiden vaihtelu keskuskurseista pidettiin $\pm 2,25$ %:ssa lukuun ottamatta Italian liiraa, jonka vaihteluväliksi sovittiin ± 6 %.

Vaikka EMS:n päätavoite oli vähentää valuuttakurssien epävakautta, jota pidettiin kauppaa, sijoittamista ja talouden kasvua haittaavana tekijänä, sen luomista helpotti kiistatta jäsenvaltioiden uusi yksimielisyys siitä, että inflaation hallinnasta ja madaltamisesta on tultava talouselämän tärkein tavoite. EMS oli ratkaiseva uusi alku, koska valuuttakursseja voitiin muuttaa vain osallistuvien jäsenvaltioiden ja komission yhteisellä sopimuksella, mikä merkitsi ennen-näkemätöntä muutosta rahapoliittisessa autonomiassa.

EMS – menestyksen vuosikymmen

Ensimmäisinä vuosina EMS:ään tehtiin monia korjauksia. Siitä huolimatta Maastrichtin sopimuksen neuvotteluihin mennessä vuosina 1990–1991 EMS oli osoittautunut menestykseksi. EY-valuuttojen välinen vaihtokurssien lyhytaikainen epävakaus vähentyi olennaisesti. Tämän mahdollistivat lähentyneet inflaatiotasot, valuuttakurssiin kohdistunut korkotason hallinta ja yhteinen osallistuminen ulkomaisille valuuttamarkkinoille sekä pääomien hallintaan.

Tämä menestys muodosti rohkaisevan pohjan EMU-keskusteluille, ja lisäksi se antoi arvokasta kokemusta yhteisön keskuspankkien yhteisestä valuuttakurssien hallinnasta.

Yhteisvaluutta viimeistelisi sisämarkkinat

EMU synnytti tarpeen viimeistellä sisämarkkinat. Vuonna 1985 hyväksyttiin ohjelma, jonka tarkoituksena oli poistaa kaikki jäljellä olevat esteet tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaan liikkumisen tieltä. Oli selvää, että sisämarkkinoiden kaikkia hyötyjä olisi vaikea saavuttaa, kun lukuisat valuutat ja epävakaa valuuttakurssit pitivät liiketoimintakustannukset suhteellisen korkeina.

Lisäksi monet taloustieteilijät ja keskuspankkiirit olivat sitä mieltä, että itsenäiset rahapolitiikat olivat ristiriidassa yhteisön vapaata kauppaa, pääoman vapaata liikkumista ja kiinteitä valuuttakursseja koskevien tavoitteiden kanssa. Monien mukaan tämän näkemyksen vahvisti myöhemmin ERM:ää vuosina 1992–1993 horjuttanut kuohunta, joka johti Italian liiran ja Englannin punnan eroon ja vaihteluvälien laajenemiseen 15 prosenttiin.

Delorsin raportti suositteli EMUn toteuttamista kolmessa vaiheessa

Kesäkuussa 1988 Hannoverissa kokoontunut **Eurooppa-neuvosto** perusti talous- ja rahaliittoa tutkivan komitean, jonka puheenjohtajana toimi silloinen Euroopan komission puheenjohtaja Jacques Delors ja johon kuuluivat kaikki EY:n keskuspankkien johtajat. Komitean huhtikuussa 1989 esiteltyssä yksimielisessä raportissa rahaliiton tavoitteiksi määritettiin pääoman liikkeiden täydellinen vapauttaminen, rahoitusmarkkinoiden täydellinen yhdentyminen, valuuttojen peruuttamaton vaihdettavuus, valuuttakurssien peruuttamaton kiinnittäminen ja mahdollinen kansallisten valuuttojen korvaaminen yhteisvaluutalla.

Raportissa ehdotettiin, että tavoitteet voitaisiin saavuttaa kolmessa vaiheessa siirtymällä tiiviimmästä taloudellisesta ja rahapoliittisesta koordinoinnista yhteisvaluutaan sekä itsenäiseen Euroopan keskuspankkiin ja sääntöihin, joilla säädellään kansallisten budjettivajeiden suuruutta ja rahoitusta.

Jacques Delors,
Euroopan komission puheenjohtaja
vuosina 1985–1995

Kolme vaihetta kohti EMUa

© Euroopan yhteisöt

Kohti poliittista,
taloudellista ja
rahaliittoa:
Maastrichtin
sopimus

Kohti Maastrichtia

Vuonna 1989 kesäkuussa Madridissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto päätti Delorsin raportin pohjalta toteuttaa EMUn ensimmäisen vaiheen heinäkuussa 1990. Vuonna 1989 Strasbourgissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto pyysi hallitustenvälisen konferenssin koolle määritelläkseen perustamissopimukseen tehtävät muutokset, joita tarvittiin toiseen ja kolmanteen vaiheeseen siirtymiseksi ja EMUn toteuttamiseksi.

EMUn ensimmäiseen vaiheeseen kuului sisämarkkinoiden viimeisteleminen, joka aloitettiin talouspolitiikkojen yhteensovittamisella sekä rahapoliittisen yhdentymisen tiellä olevien esteiden poistamisella. Seuraavissa vaiheissa keskuspankkien merkittävä valmistelutyö helpotti EU:n perustamissopimuksen muuttamista.

Valtioiden ja hallitusten päämiehet hyväksyivät sopimuksen Euroopan unionista Maastrichtissa joulukuussa 1991. Silloin päätettiin, että vuosituhanen lopussa Euroopalla on vahva ja vakaa yhteisvaluutta.

Jotta talous- ja rahaliitto voisi edesauttaa uusien työpaikkojen syntyä ja talouden kasvua sekä ehkäistä häiriöitä, jäsenvaltioiden talouksien oli välttämättä lähennyttävä merkittävästi ennen yhteisvaluutan käyttöönottoa. Siksi sopimus Euroopan unionista asetti Maastrichtin kriteerit, jotka jäsenvaltioiden on täytettävä, jotta ne voisivat ottaa euron käyttöön. Kriteerit on lueteltu taulukossa 1. Lisäksi jäsenvaltioita vaaditaan yhtenäistämään niiden kansallisia keskuspankkeja ja rahapoliittisia asioita säänteleviä kansallisia lakeja ja määräyksiä.

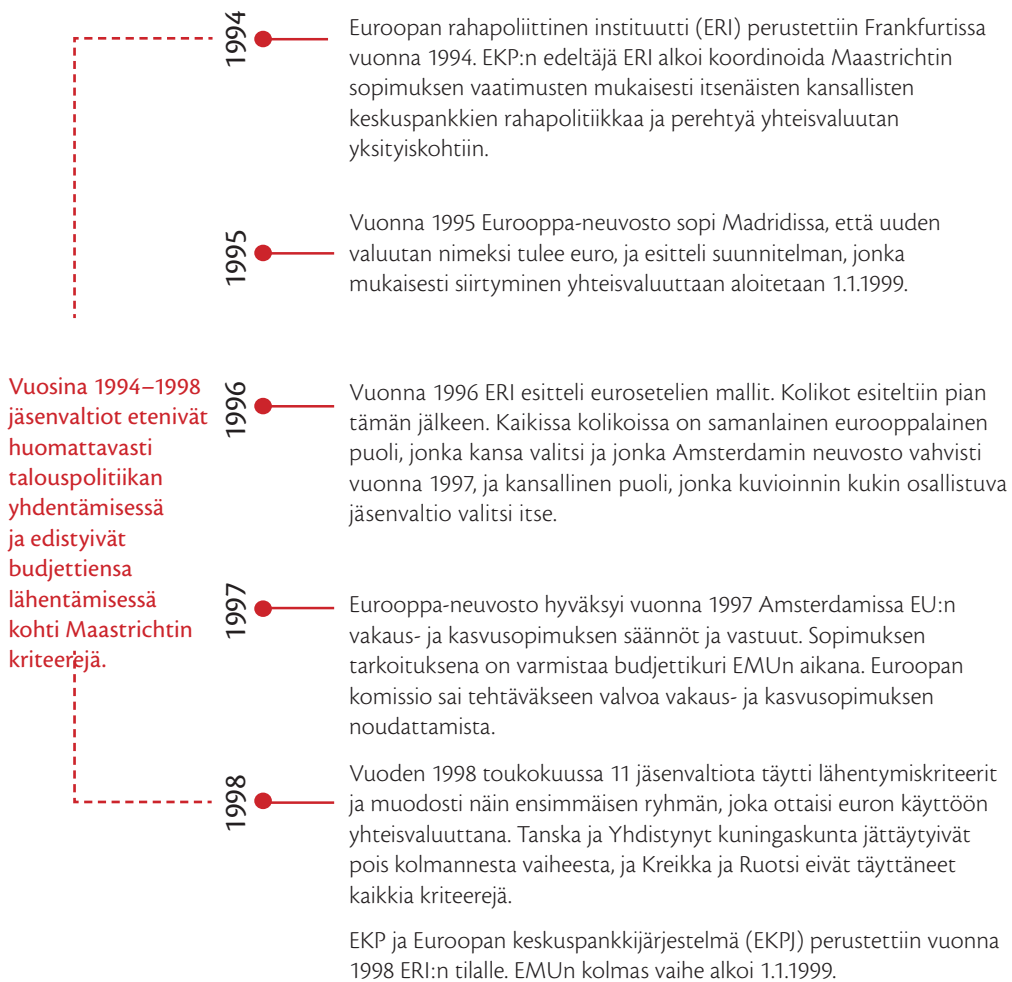
Taulukko 1 – Maastrichtin kriteerit

Arvioinnin kohde	Arviointimenetelmä	Lähentymiskriteerit
<i>Hintavakaus</i>	Harmonisoitu kuluttajahintojen inflaatiovauhti	Korkeintaan 1,5 % korkeampi kuin kolmen parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion
<i>Terve julkinen talous</i>	Julkinen alijäämä, % BKT:stä	Viitearvo: korkeintaan 3 %
<i>Kestävä julkinen talous</i>	Julkinen velka, % BKT:stä	Viitearvo: korkeintaan 60 %
<i>Lähentymisen kestävyys</i>	Pitkän aikavälin korkokantojen taso	Korkeintaan 2 % korkeampi kuin kolmen parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion
<i>Valuuttakurssien vakaus</i>	Poikkeama keskiparssista	Osallistuminen ERM:ään kahtena vuotena ilman vakavia rasitteita

Maastrichtin kriteerien tarkoituksena oli varmistaa, että jäsenvaltion talous on riittävän valmis yhteisvaluutan käyttöönottoon. Ne muodostivat yhteisen vertailukehikon euroalueen jäseniksi haluaville maille niiden julkisen talouden vakauden, terveyden ja kestävyys osalta. Kriteerien saavuttaminen osoittaa talouspolitiikan lähentymistä ja kykyä selviytyä talouselämän kriiseistä. Valuuttakurssikriteerien tarkoituksena oli osoittaa, että jäsenvaltio pystyy hallitsemaan omaa taloutaan valuutan arvoa laskematta.

MAASTRICHTISTA EUROON JA EUROALUEESEEN: 1991–1999

Kun tavoitteista (EMU) ja ehdoista (Maastrichtin kriteerit) oli sovittu, Euroopan unioni saattoi siirtyä eteenpäin. EMUn toinen vaihe alkoi heinäkuussa 1994, ja se kesti yhteisvaluutan julkistamiseen vuonna 1999. Toisessa vaiheessa aloitettiin monia valmistelutoimia.

© Euroopan yhteisöt

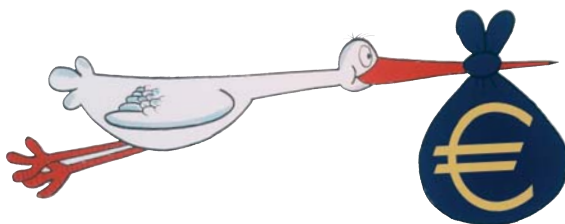

Pankkiautomaatilla rahamäärät on ilmoitettu myös euroina.

Euro otetaan käyttöön: 1999–2002

31.12.1998 euron ja osallistuvien jäsenvaltioiden väliset vaihtokurssit kiinnitettiin pysyvästi. Euro otettiin käyttöön 1.1.1999, ja **eurojärjestelmä**, johon kuuluvat EKP ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit, otti hoitaakseen uuden euroalueen rahapolitiikan. Näin alkoi siirtymäkausi, joka kestäisi kolme vuotta ja joka päättyisi eurosetelien ja kolikkojen käyttöönottoon ja kansallisten setelien ja kolikkojen poistumiseen rahaliikenteestä. Vuonna 2000 **neuvosto** päätti, että Kreikka täytti tarvittavat yhteisvaluutan käyttöönottoon liittyvät ehdot, ja maa liittyi euroalueeseen 1.1.2001.

Euro korvasi kansalliset valuutat välittömästi, jolloin kansallisista valuutoista tuli euron alayksiköitä, mutta aluksi se oli olemassa vain tilivaluuttana. Kansalliset setelit ja kolikot olivat käytössä päivittäisinä käteisvaluuttoina. Siirtymäkauden aikana liike-elämässä ja rahoituselämässä alettiin käyttää euroa päivittäisissä tilisiirroissa. Rahoitusmarkkinoilla siirtyminen tapahtui välittömästi – valmistelu oli tehty perusteellisesti, ja euro oli rahoitusmarkkinoiden ainoa kaupankäyntiväline. Hallinnossa ja liike-elämässä siirtymäkausi oli pidempi, sillä tili-, hinnoittelu- ja maksujärjestelmissä siirryttiin euroon vähitellen. Kansalaisille siirtymäkauden näkyvin ilmentymä oli kaksoishinnoittelu kaupoissa, huoltoasemilla jne. Tämä oli osa laajaa viestintäkampanjaa, jolla pyrittiin totuttamaan suuri yleisö euroon ja uusien setelien ja kolikkojen käyttöönottoon.

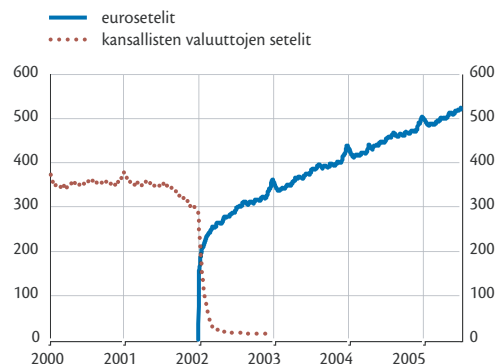

© Euroopan yhteisöt

UUSI VUOSI, UUSI VALUUTTA

Tammikuun 1. päivänä vuonna 2002 tapahtui historian suurin käteisrahan vaihto. Tämä ennennäkemättömän laaja operaatio koski pankkialaa, arvokuljetusyrityksiä, jälleenmyyjiä, raha-automaattiteollisuutta ja suurta yleisöä. Kansalliset keskuspankit toimittivat noin 144 miljardia euroa käteistä (ennakkolainaus) pankeille ja nämä pankit puolestaan jälleenmyyjille (edelleenjakelu) käteistarjonnan pullonkaulojen välttämiseksi. Tämän ansiosta käteistä eurovaluuttaa oli laajasti saatavilla kaikilla toimialoilla jo vuoden 2002 ensimmäisinä päivinä. Tammikuun 3. päivänä 2002 euroseteleitä oli saatavilla 96 prosentissa kaikista euroalueen pankkiautomaateista. Jo viikko käyttöönoton jälkeen yli puolet kaikesta käteiskaupasta suoritettiin euroissa.

Vuoden 2000 ja kesäkuun 2005 välillä liikenteessä olleiden setelien kokonaisarvo (miljardia euroa)

Lähde: EKP.

Siirtyminen valuutasta toiseen suoritettiin loppuun kahdessa kuukaudessa. Kansalliset setelit ja kolikot lakkasivat olemasta laillista valuuttaa viimeistään helmikuun 2002 lopussa, joissakin jäsenvaltioissa aiemminkin. Tähän mennessä yli 6 miljardia seteliä ja lähes 30 miljardia kansallista kolikkoa oli vedetty pois liikkeestä, ja yli 300 miljoonaa kansalaista 12 maassa käytti lopultakin euroa.

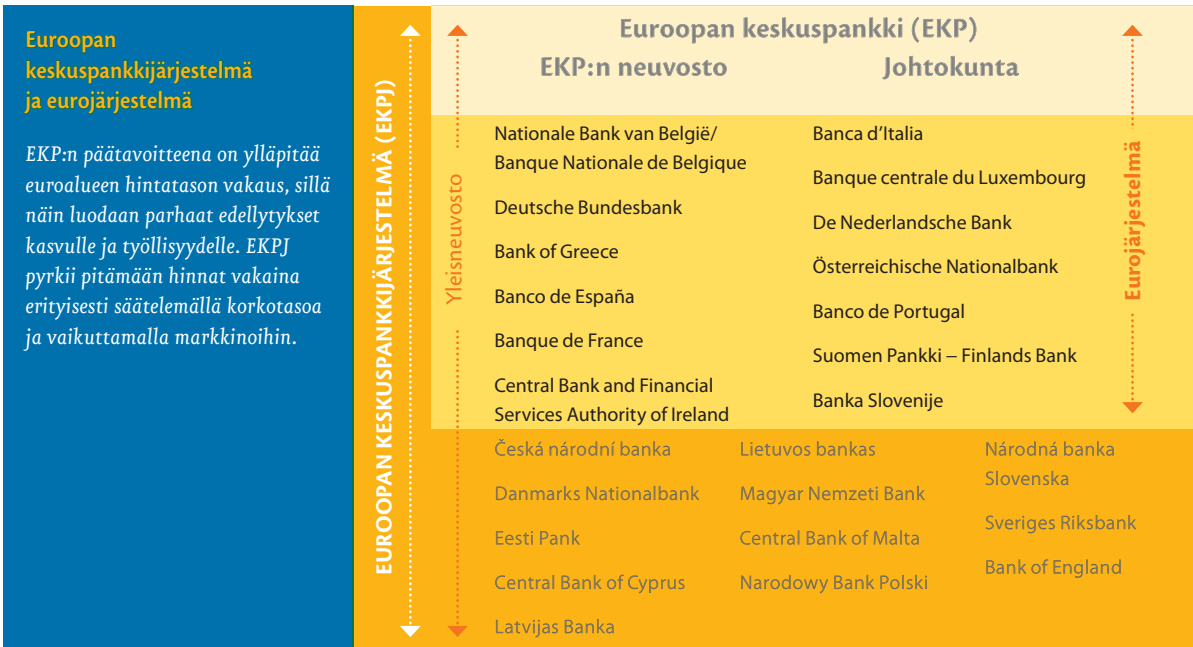
Talous- ja rahaliiton hallinta

Sisämarkkinoiden tavoin EMUkaan ei ole pelkkä itseisarvo. Se on väline, jolla edistetään Euroopan unionin tavoitteiden saavuttamista, erityisesti tasapainoista ja kestävää talouskasvua ja korkeaa työllisyyttä. EMUn toimet ja instituutiot suunniteltiin alusta tukemaan näiden tavoitteiden saavuttamista euroalueen raha- ja talouspoliittisin välinein.

RAHAPOLITIikka

Euroalueella on käytössä yksi valuutta ja rahapolitiikka, jonka avulla harjoitetaan riippumatonta, keskitettyä päätöksentekoa.

EKP ja kaikkien EU:n jäsenvaltioiden keskuspankit muodostavat Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ). EKPJ:n sisällä EKP ja euroalueen jäsenvaltioiden keskuspankit muodostavat eurojärjestelmän. Euroalueen rahapolitiikkaa koskevia päätöksiä voi tehdä vain EKP:n neuvosto, joka muodostuu euron käyttöönotaneiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien johtajista ja EKP:n johtokunnan jäsenistä. EKP:n neuvosto on eurojärjestelmän ylin päätöksentekaelin.

Tilanne 1. tammikuuta 2007

TALOUSPOLITIikka

Vastuu euroalueen talouspolitiikasta on pääosin jäsenvaltioilla, vaikka sopimus Euroopan unionista vaatiikin niitä koordinoimaan taloudellista päätöksentekoa pyrkimyksenä saavuttaa yhteisön tavoitteet. Tämän koordinoinnin varmistavat komissio ja **Ecofin**-neuvosto, joka muodostuu jäsenvaltioiden talous- ja valtiovarainministereistä. Koordinoinnin helpottamista varten on olemassa lukuisia rakenteita ja instrumentteja.

Euroryhmä

Euroryhmä on epävirallinen, euroalueen jäsenvaltioiden talous- ja valtiovarainministereistä koostuva ryhmittymä, joka valitsee oman puheenjohtajan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Myös komissio ja EKP ottavat osaa euroryhmän tapaamisiin. Euroryhmässä keskustellaan euroalueeseen sekä siihen kuuluvien maiden politiikkojen koordinointiin liittyvistä asioista.

© Euroopan yhteisöt

Jean-Claude Juncker,
Luxemburgin pääministeri
ja valtiovarainministeri,
euroryhmän puheenjohtaja

Vakaus- ja kasvusopimus

Jäsenvaltioiden talouksien valvontaa painottava vakaus- ja kasvusopimus auttaa vahvistamaan finanssipoliittista kuria EMUssa ja varmistamaan terveen julkisen talouden. Komissio valvoo valtion alijäämää, jonka on perustamissopimuksen mukaan oltava alle kolme prosenttia BKT:stä, ja velkaa, jonka on oltava alle 60 prosenttia BKT:stä. Jos nämä rajat ylittyvät, neuvosto voi toimeenpanna liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn, johon sisältyy viimeisenä keinona sakkorangaistusten määrääminen sopimusta rikkoneelle jäsenvaltiolle.

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat muodostavat EU:n talouspolitiikan yhteensovittamisen tärkeimmän työkalun. Ne ovat avainasemassa pyrittäessä edistämään makrotaloudellista vakautta, rakenneuudistuksia ja EMUn esteetöntä toimintaa. Suuntaviivat eivät ole yhteisön tai jäsenvaltioiden talouspolitiikkojen sitovia ohjeita. Ne perustuvat eurooppalaisten instituutioiden ja jäsenvaltioiden välisiin talouspoliittisiin keskusteluihin. Näiden suositusten perusteella Euroopan komissio voi laatia yhteisölle ja kullekin jäsenvaltiolle suosituksia, jotka ministerineuvosto hyväksyy. Neuvosto ja Euroopan komissio valvovat näiden suuntaviivojen täytäntöönpanoa. Suuntaviivat muodostavat standardin, johon kansallisia ja Euroopan tasolla tehtyjä talouspolitiikan päätöksiä verrataan. Mikäli poikkeavuuksia ilmenee, neuvosto voi ehdottaa korjaavia toimenpiteitä, jotka eivät kuitenkaan velvoita jäsenvaltioita.

Tavoitteena euroalueen laajentuminen

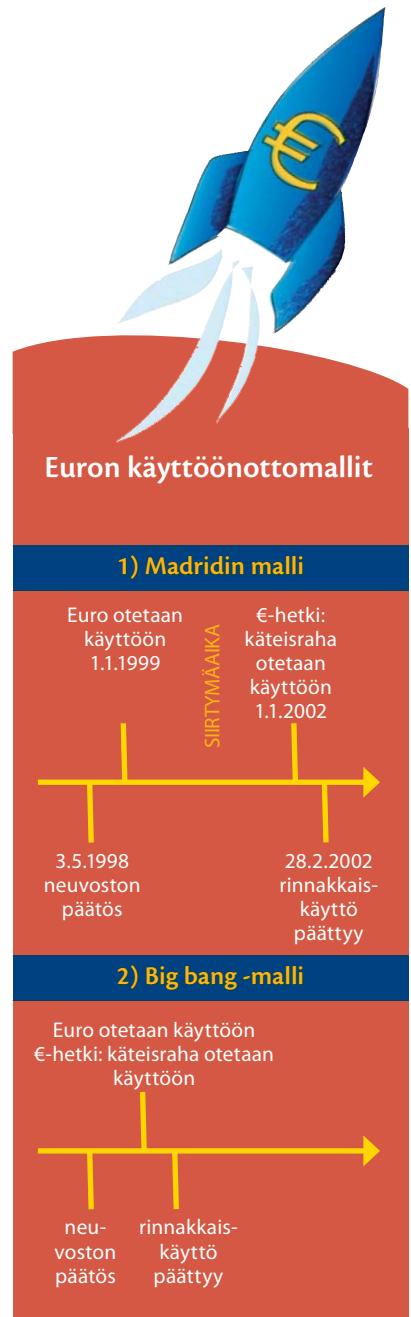
Jäsenvaltiot, jotka liittyivät EU:hun vuonna 2004 ja 2007, kuuluvat EMUun. Tämä tarkoittaa, että ne koordinoivat taloudellista päätöksentekoa muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa ja että niiden keskuspankit kuuluvat EKPJ:hin. Koska ne eivät kuitenkaan unioniin liittyessään liittyneet suoraan euroalueeseen, niiden virallinen asema ennen yhteisvaluuttaan siirtymistä on "jäsenvaltiot, joita koskee poikkeus". Poikkeusasema taataan liittymissopimuksen perusteella, joka velvoittaa jäsenvaltioita lopulta liittymään euroalueen varsinaisiksi jäseniksi. Uudet jäsenvaltiot eivät liittyneet euroalueeseen välittömästi unioniin liittyessään, koska ne eivät täyttäneet lähentymiskriteerejä. Liittymissopimus sallii siksi niiden toteuttaa lähentymisen edellyttämät valmistelut. Ensimmäinen euroalueeseen liittynyt uusi jäsenvaltio oli Slovenia, joka tuli mukaan vuonna 2007.

LÄHENTYMISKRITEERIT

Lähentymiskriteerit eli Maastrichtin kriteerit ovat taloudellisia tavoitteita ja institutionaalisia muutoksia, jotka maan on toteutettava, ennen kuin se voi ottaa käyttöön yhteisvaluutan ja liittyä euroalueeseen. Lähentymistä mitataan taulukossa 1 kuvatuilla makrotaloudellisilla indikaattoreilla.

KÄYTTÖÖNOTTOMALLIT

Maiden, jotka haluavat liittyä euroalueeseen, on täytettävä lähentymiskriteerit, mutta euron varsinainen käyttöönottoprosessi voi vaihdella tulokkaasta toiseen. Jäsenvaltioilla oli kolmen vuoden siirtymäaika euroalueen luomisen ja euron käyttöönoton yhteydessä niiden siirtyessä tilivaluutasta käteisvaluuttaan vuosien 1999 ja 2002 aikana. Tässä niin sanotussa Madridin mallissa yksityishenkilöt ja yritykset voivat valmistautua yhteisvaluutan käyttöön kolmen vuoden ajan, ennen kuin se ilmestyy kukkaroihin. Siirtymäkauden aikana ne käyttävät edelleen kansallista valuuttaansa käteisi liiketoimissa. Useat uudet jäsenvaltiot soveltavat kuitenkin niin sanottua big bang -mallia, eli ne ottavat euron käyttöön käteisvaluuttana välittömästi euroalueeseen liittyessään ja vetävät kansalliset valuutansa nopeasti pois liikkeestä.

EUROALUE

Tähänastiset saavutukset

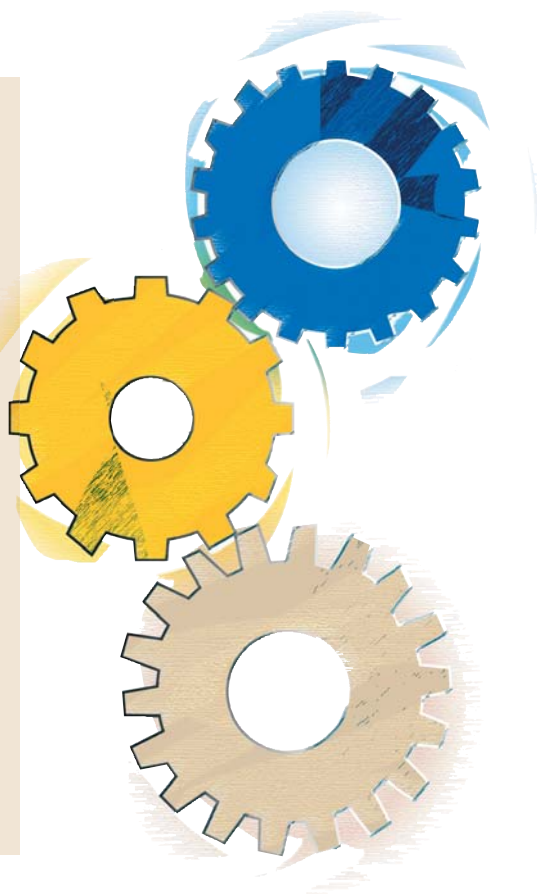
TERVEITÄ INSTITUUTIOITA TERVEEN TALOUDEN PUOLESTA

EMUn hallinnan institutionaalinen kehys on osoittautunut menestykselliseksi, ja se heijastaa euroalueen jäsenvaltioiden vahvaa halua tehdä taloudellista yhteistyötä yhteisen hyvän puolesta. Tämä yhteistyö on kasvun ja työpaikkojen sekä kohoavan elintason kannalta olennaisen tärkeää, ja sisämarkkinat sekä EMU tukevat sitä.

Yksittäisillä mailla, kuten Yhdysvalloilla ja Japanilla, on keskitetty rahapolitiikka ja keskitetty **finanssipolitiikka**, jota ohjaa yksi hallitus. Euroalueella asiat ovat toisin. Euroalueella on EKP:n ohjaama keskitetty, itsenäinen rahapolitiikka, mutta finanssipolitiikasta, joka liittyy kansallisten talousarvioiden tuloihin ja menoihin, vastaavat kansalliset hallitukset, vaikkakin sitä varten on olemassa lukuisia EU:n tason sääntöjä. Siksi euroalueen jäsenvaltioiden välinen yhteistyö ja koordinointi finanssipoliittisissa asioissa on avaintekijä, joka ohjaa talous- ja rahaliittoa.

EMU perustuu useille vahvoille ryhmittymille, jotka ovat yhdessä osoittaneet pystyvänsä hallitsemaan sen toimia menestyksekkäästi:

- **Euroopan keskuspankkijärjestelmä**, joka yhdistää kaikkien EU:n jäsenvaltioiden keskuspankit, eurojärjestelmä, jonka taas muodostavat EKP ja euron käyttöönotantaneiden jäsenvaltioiden keskuspankit, sekä EKP; EKP määrittää rahapolitiikan, jonka selkeänä tavoitteena on varmistaa hintojen vakaus
- **Euroopan komissio**, joka komission jäsenten ja talouden ja rahoituksen pääosaston avulla valvoo ja arvioi jäsenvaltioiden taloudellista tilannetta ja antaa suosituksia
- **Euroopan unionin neuvosto**, jonka Ecofin-kokoonpanossa jäsenvaltioiden hallitusten talous- ja valtiovarainministerit kohtaavat, määrittelevät laajoja talouden suuntaviivoja ja tekevät päätöksiä komission suosituksista ja jonka kokouksiin myös komissio osallistuu; euroalueen ministerit kokoontuvat epävirallisena euroryhmänä, johon komissio ja EKP osallistuvat.

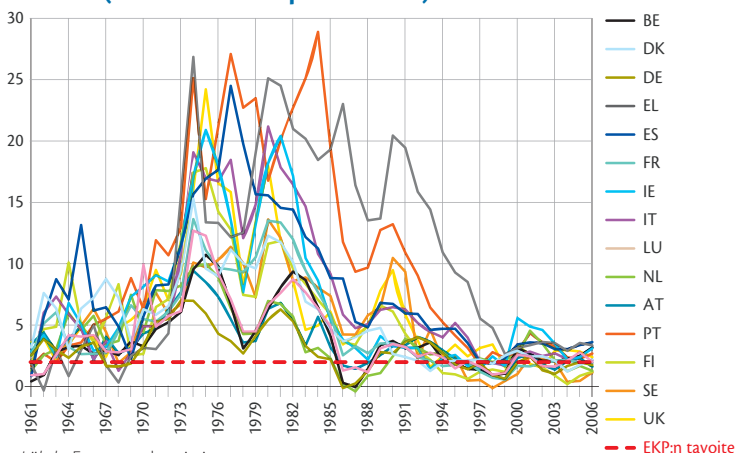

TALOUDELLINEN VAKAUS – KAIKKIEN ETU

Valuuttojen heilahtelu ja korkea inflaatio aiheuttivat 1970- ja 1980-luvuilla vaikeuksia ja huolta monille. Talous- ja rahaliittoa muodostettaessa inflaatio laski kuitenkin huomattavasti. Tämän jälkeen inflaatio on pysynyt alhaisena. EKP:n tärkein tavoite on pitää inflaatio vuotuisella tasolla kahden prosentin alapuolella tai sen tuntumassa keskipitkällä aikavälillä. Inflaation historiallinen kehitys käy ilmi viereisestä kuviosta.

Inflaatiovauhtien lähentyminen: 12 jäsenvaltion muodostama euroalue (vuotuinen kasvu prosentteina)

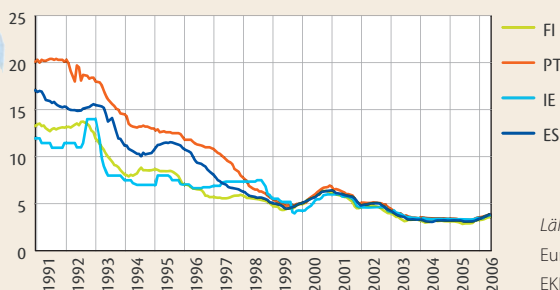
Lähde: Euroopan komissio.

Alhaisesta inflaatiosta ja hintojen vakaudesta on monia etuja sekä liike-elämän edustajille että kuluttajille:

- Kuluttajille lainanotto on halvempaa ja takaisinmaksu varmempaa. He voivat näin ottaa lainaa helpommin ja turvallisemmin esimerkiksi asunnon tai auton ostoa varten ja olla varmempia velan lyhentämiseen vaadittavien maksujen tasosta.

Asuntolainojen korkojen kehitys neljässä euroalueen valtiossa

Lähteet:
Eurostat ja
EKP.

- Liike-elämässä investoinnit lisääntyvät. Kun inflaatio on korkea ja epävakaa, lainantantajat lisäävät korkoihin turvamarginaalin, niin sanotun riskipreemion. Kun inflaatio on alhainen ja vakaa, tällaiset turvamarginaalit eivät ole tarpeen, joten rahaa vapautuu liike-elämään enemmän investointeja varten – mikä edistää sekä kasvua että työllisyyttä.
- Tästä on hyötyä yhteiskunnalle, sosiaaliselle yhtenäisyydelle ja vähäosaisille. Inflaation muutokset syventävät yhteiskunnan rikkaiden ja köyhien välistä kuilua. Kun inflaatio on vakaa, vähäosaiset pystyvät paremmin pitämään kiinni varallisuudestaan ja ostovoimastaan.

YHTEISVALUUTTA VIIMEISTELEE SISÄMARKKINAT

Kaupankäynti lukuisilla eri valuutoilla lisää kustannuksia ja vaikeuttaa hintavertailua jopa sisämarkkinoilla. Yhteisvaluutta – euro – poistaa nämä haittatekijät ja tuottaa etuja sekä kuluttajille että liike-elämän edustajille.

- Rahanvaihtokustannukset rajoilla ovat kadonneet euroalueelta. Tämä vähentää liike-, opinto- ja lomamatkailijoille aiheutuvia kustannuksia. Aikaisemmin yksityishenkilö, jolla oli 1 000 Saksan markkaa kukkarossaan ja joka matkusti 15 jäsenvaltion läpi vaihtaen rahaa jokaisessa, oli kotiin tullessaan yli 500 markkaa köyhempi – vaikkei hän ollut tehnyt yhtäkään ostosta. Nykyään 1 000 euroa mukanaan lähtevällä matkamiehellä on kotiin palatessaan sama summa kukkarossaan.
- Euro luo sisämarkkinoille hintojen läpinäkyvyyttä. Kuluttajien ja yritysten on helpompi vertailla tavaroiden ja palvelujen hintoja EU:ssa. Tämä lisää tavarantoimittajien välistä kilpailua ja painaa hintoja alaspäin euroalueella. Tätä läpinäkyvyyttä tukee alhainen, vakaa inflaatio, sillä muutokset suhteellisissa hinnoissa huomataan helpommin. Kilpailua lisää entisestään Internetissä tapahtuvan kaupankäynnin kasvu, mikä helpottaa rajatylittävää hintavertailua.
- Rahanvaihtokustannukset voivat olla hyvinkin suuret – ennen euron käyttöönottoa ne olivat EU:ssa arviolta 0,3–0,4 prosenttia BKT:stä eli noin 20–25 miljardia euroa. Yritykset maksoivat suuren osan näistä kustannuksista siirtäessään tavaroita, ihmisiä ja pääomaa ympäri EU:ta. Koska euroalueella rahanvaihtokustannuksia ei ole, tämä raha voidaan sijoittaa kasvuun ja työpaikkoihin, mikä edistää yhteisön sisäistä kauppaa. Rahanvaihtokustannusten poistuminen sisämarkkinoilta tekee euroalueesta houkuttelevan kohteen ulkomaisille sijoittajille.

© Christophe Marjollet/PhotoAlto

© Euroopan yhteisöt

© Imagesource

EURON KANSAINVÄLINEN MERKITYS

Euro on vahva kansainvälinen valuutta. Euroalueen jäsenvaltioiden sitoutumisen, EKP:n ohjaaman rahapolitiikan vahvan ja näkyvän hallinnan sekä euroalueen koon ja vallan ansiosta eurosta on tullut Yhdysvaltain dollarin ja Japanin jenin kaltainen houkutteleva kansainvälinen valuutta. Taulukossa 2 vertaillaan joitakin tärkeimpiä euroalueen ja EU:n sekä Yhdysvaltain ja Japanin välisiä taloudellisia tekijöitä.

Taulukko 2

Avaintekijät (2004)	Euroalue	EU-25	Yhdysvallat	Japani
Väestö (miljoonaa)	311	459	294	127
BKT (triljoonaa euroa korjattuna ostovoimapariteetilla)	7,6	10,3	10,2	3,3
Osuus maailman bruttokansantuotteesta (% ostovoimapariteetilla korjattuna)	15,3	21,1	20,9	6,9
Vienti (*) (tavarat ja palvelut, % BKT:stä)	19,5	12,8	9,8	13,6
Tuonti (*) (tavarat ja palvelut, % BKT:stä)	17,8	12,6	15,1	11,6

(*) EU:n sisäinen kauppa pois lukien.

Kuten taulukosta ilmenee, euroalue on vahva ja avoin kaupankäyntialue. Tästä avoimuudesta sekä EMUn keinoin hallitusta euron vahvuudesta on **monia hyötyjä**:

- Maailman suurimpana kaupankäyntimahtina euroalue on houkutteleva kohde kauppaa käyville maille, jotka haluavat harjoittaa liiketoimintaa sisämarkkinoilla. Euroalueen yritykset voivat laskuttaa ja maksaa euroissa, mikä vähentää niille aiheutuvia kustannuksia ja riskejä sekä helpottaa liiketoiminnan suunnittelua.
- Euro on muille maille houkutteleva varantovaluutta. Euron osuus keskuspankkien virallisena varantovaluuttana ympäri maailman kasvaa, ja se oli vuoden 2004 lopussa 25 prosenttia, paljon enemmän kuin sen korvaamien kansallisten valuuttojen osuus.
- Euron vahvuus ja sen lisääntyvä käyttö kansainvälisessä kaupassa antavat euroalueelle vahvan yhteisen äänen kansainvälisissä rahoituslaitoksissa ja organisaatioissa, kuten Kansainvälisessä valuuttarahastossa, Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) ja Maailmanpankissa. Jäsenvaltiot ovat usein suoraan edustettuina näissä elimissä, kun taas Ecofin-neuvosto, komissio ja EKP ottavat osaa erikseen tai osana EU:n delegaatiota näiden kansainvälisten organisaatioiden kokouksiin.

© Christophe Marjole/PhotoAlto

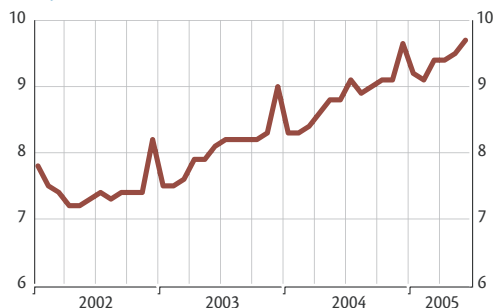
Lähde: ECB Data 2004.

Euro lukuina

Euron käyttöönottoa valmisteltaessa painettiin 14 miljardia euroseteliä, joiden arvo oli 633 miljardia euroa, ja lyötiin 52 miljardia kolikkoa, joihin kului 250 000 tonnia metallia. Euroalueella oli saatavissa noin 7,8 miljardia seteliä, joiden arvo oli 140 miljardia euroa, kun euro otettiin käyttöön käteisvaluuttana 1.1.2002. Tämän jälkeen kysyntä on kasvanut jatkuvasti, kuten viereinen kaavio osoittaa (kasvuhiiput johtuvat setelien kysynnän kasvusta joulun aikoihin).

Vuoden 2002 ja kesäkuun 2005 välillä liikenteessä olleiden eurosetelien kokonaismäärä (miljardia)

Lähde: EKP.

Vuoteen 2005 mennessä liikkeellä oli lähes 10 miljardia euroseteliä, joiden arvo oli yhteensä yli 500 miljardia euroa, ja yli 63 miljardia eurokolikkoa, joiden arvo oli yhteensä yli 16 miljardia. Tätä käteisvaluutaa voi nostaa euroalueen yli 229 000 pankkiautomaatista.

EKP:llä on yksinoikeus antaa lupa eurosetelien liikkeellelaskuun. Niiden tuotanto on jaettu kansallisten keskuspankkien kesken. Euroalueen jäsenvaltiot voivat laskea liikkeelle eurokolikoita EKP:n sallimia määriä.

Euro kuvina

EUROSETELIT OVAT SAMANLAISIA

Eurosetelien ulkonäkö valittiin EU:ssa järjestetyn kilpailun perusteella. Voittajat ilmentävät Euroopan aikakausien ja tyylien teemaa, ja ne kuvaavat Euroopan kulttuurihistorian seitsemän aikakauden arkkitehtuurityylejä: antiikkia, roomanista tyyliä, gotiikkaa, renessanssia, barokkia ja rokokoota, raudan ja lasin aikakautta sekä modernia arkkitehtuuria. Kaikki kuvaavat ikkunoiden, porttien ja siltojen kaltaisia elementtejä. Setelit ovat kooltaan erilaisia, värikkäitä ja kohokuvioituja, minkä ansiosta heikkonäköisten on helppo tunnistaa eri setelit.

Turvaominaisuudet

Euroseteleissä ja kolikoissa on edistyskellisiä turvaominaisuuksia väärentämisen ehkäisemiseksi. Kohokuviointi antaa niille setelien omaleimaisen tunnun, ja lisäksi seteleissä on vesileimoja, turvalankoja ja hologrammeja, jotka näkyvät molemmilta puolilta. Ainutlaatuiset metalliseokset ja koneella luettavat ominaisuudet suojaavat kolikoita.

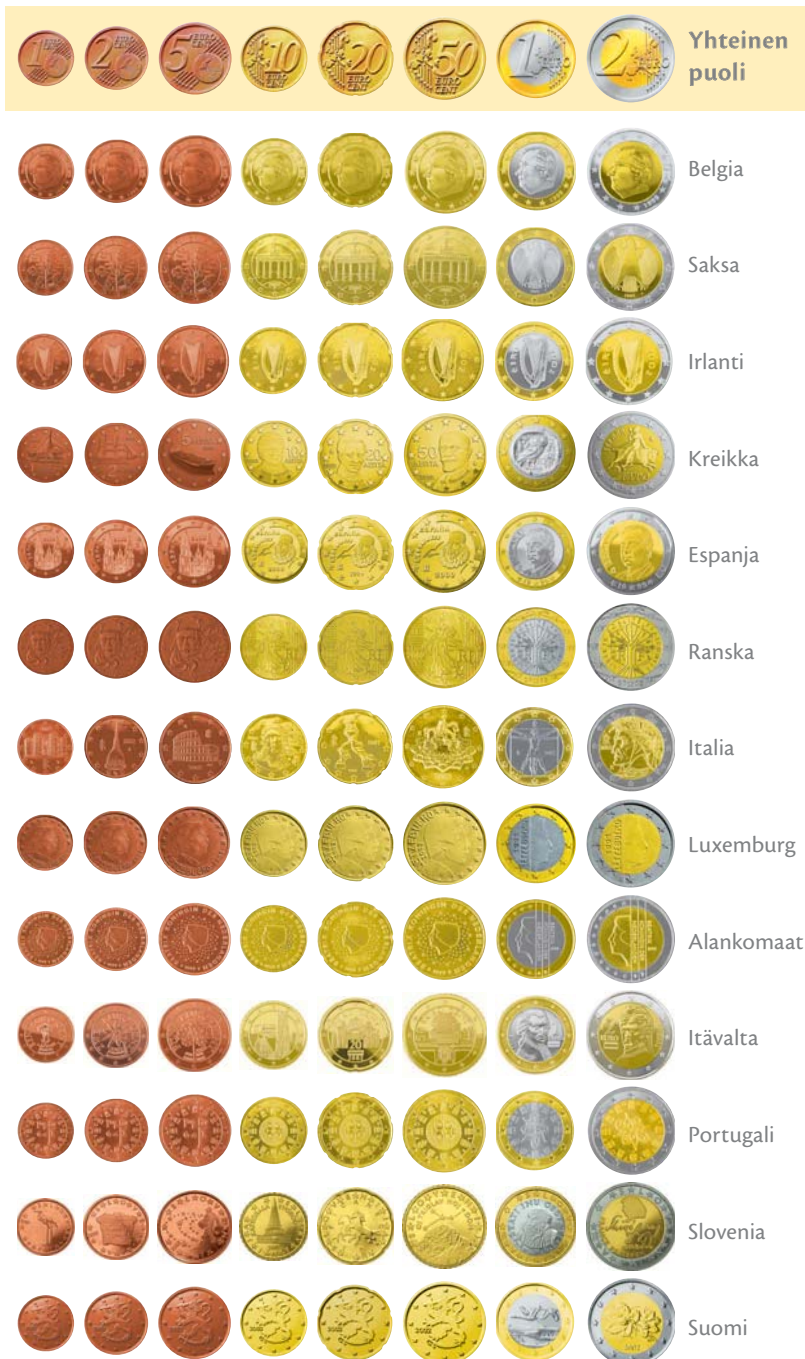
© EKP

EKP:n Internet-sivustolla on animaatio, jossa esitellään turvaominaisuudet.
<http://www.ecb.eu>

EUROKOLIKOT OVAT ERILAISIA

Eurokolikoissa on toisella puolella yhteinen kuvio ja toisella puolella maakohtainen kuvio. Jokainen euroalueen jäsen on valinnut omat kuvionsa, jotka kuvastavat maan historiaa tai kulttuuria ja jotka on yleensä valittu kilpailun perusteella. Euroalueen jäsenvaltioiden lisäksi Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio ovat saaneet luvan tehdä eurokolikoita. Useiden kolikoiden yhteinen kuvio esittää euroalueen karttaa; tätä kuviota muutetaan sitä mukaa kuin euroalue laajenee. Uudet yhteiset kuviot näkyvät uusien euroalueen jäsenten liikkeelle laskemissa kolikoissa, kun ne ottavat euron käyttöön. Myös vanhat jäsenvaltiot ottavat uudet rahat asteittain käyttöön.

Jokainen jäsenvaltio voi laskea liikkeelle kahden euron juhlarahan kerran vuodessa. Näissä kolikoissa on samat ominaisuudet ja sama yhteinen puoli kuin tavallisissa kahden euron kolikoissa. Kansallisen puolen juhla kuvio erottaa ne tavallisista kolikoista. Esimerkiksi Suomi laski vuonna 2005 liikkeeseen kahden euron erikoisrahan juhlistamaan Yhdistyneiden Kansakuntien perustamista ja Suomen jäsenyyttä. Kreikka löi juhlarahan vuonna 2004 järjestettyjen Ateenan olympialaisten kunniaksi.

Sanasto

Bretton Woods: Bretton Woods oli kansainvälinen talouden hallintamenetelmä, josta maailman suurimmat teollisuusmahdit sopivat vuonna 1944. Siihen osallistuvien oli sidottava valuuttansa dollariin, joka puolestaan oli sidottu kultaan kansainvälisen rahapolitiikan vakauden tukemiseksi.

Ecofin: Euroopan unionin neuvosto kokoonpanossa, johon kuuluvat EU:n jäsenvaltioiden talous- ja valtiovarainministerit.

Eurojärjestelmä: Osa EKP:stä, se muodostuu euroalueen keskuspankeista ja EKP:stä.

Euroopan keskuspankki (EKP): Euroalueen keskuspankki. EKP hallinnoi itsenäisesti euroalueen rahapolitiikkaa.

Euroopan keskuspankkijärjestelmä (EKPJ): Se muodostuu EU:n keskuspankeista ja EKP:stä.

Euroopan valuuttajärjestelmä (EMS): Euroopan yhteisön vuonna 1979 perustama valuuttojen vaihtelun hallintaan tarkoitettu järjestelmä, joka korvasi "valuuttakäärmeen".

Euroopan yhteisön perustamissopimus: Katso Rooman sopimus.

Eurooppa-neuvosto: Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtioiden ja hallitusten päämiesten ja Euroopan komission puheenjohtajan tapaamiset.

Euroryhmä: Euroalueen jäsenvaltioiden talous- ja valtiovarainministerit.

Finanssipolitiikka: Tämä koskee hallituksen tulojen (esimerkiksi verotuksen) ja menojen (esimerkiksi terveydenhoitomenojen) hallintaa.

Keskuspankki: Kansallinen pankki, joka hallinnoi maan rahavaroja ja ohjaa rahan fyysistä jakelua.

Maastrichtin sopimus (sopimus Euroopan unionista): Vuonna 1992 hollantilaisessa Maastrichtin kaupungissa Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden välillä solmittu sopimus laajensi Euroopan yhteisön toimivaltaa ja laajuutta sekä muutti EY:n Euroopan unioniksi. Seurauksena syntyivät EMU ja euro.

Neuvosto (Euroopan unionin neuvosto): Se muodostuu jäsenvaltioiden hallitusten edustajista. Neuvosto on Euroopan unionin päätöksentekuelin. Hallituksen edustajat tapaavat neuvoston eri kokoonpanoissa, esimerkiksi ympäristöasioista vastaavat ministerit tapaavat ympäristöneuvostossa.

Rahapolitiikka: Tämä koskee talouden käytössä olevan rahan tarjontaa, esimerkiksi rahojen painamista ja korkojen määrittämistä.

Rooman sopimus (Euroopan talousyhteisön eli ETY:n perustamissopimus): Allekirjoitettiin vuonna 1957 Roomassa Euroopan talousyhteisön, Euroopan yhteisön edeltäjän, perustamiseksi. Maastrichtin sopimuksen myötä siitä tuli "Euroopan yhteisön perustamissopimus" (EY:n perustamissopimus).

Sisämarkkinat: Tulliliitto, jossa noudatetaan pääoman, tavaroiden, työvoiman ja palvelujen vapaata liikkumista koskevia yhteisiä politiikkoja. Sisämarkkinat muistuttavat yhteismarkkinoita, mutta painotus on kaupan esteiden poistamisessa, kuten teknisissä standardeissa ja veroissa – ne ovat yhtenäisemmät. EU muodosti ensin yhteismarkkinat, ja Maastrichtin sopimuksella vuonna 1992 niistä tuli sisämarkkinat.

Valuuttakurssimekanismi (ERM): Euroopan valuuttajärjestelmän ominaisuus, jonka myötä EMS:n jäsenet sitoutuivat pitämään valuuttojensa suhteelliset hinnat tiukoissa rajoissa ECUun nähden. ERM korvattiin euron käyttöönoton yhteydessä vuonna 1999 ERM II:lla, jonka myötä EU:n jäsenvaltioiden valuutat on sidottu euroon $\pm 15\%$:n vaihteluvälillä.

Valuuttakäärme: Mekanismi, jolla hallittiin valuutan heilahteluja Yhdysvaltain dollarin suhteen; Euroopan yhteisö otti sen käyttöön vuonna 1972. Käärme tarkoittaa valuuttoja, kun taas tunneli viittaa Yhdysvaltain dollariin.

Euroopan komissio ja sen nimissä toimivat henkilöt eivät vastaa siitä, miten näitä tietoja käytetään.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä Internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2007

Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi.

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Jotkin matkapuhelinoperaattorit eivät salli pääsyä 00 800 -alkuisiin numeroihin, tai niistä voidaan laskuttaa.

Euroopan komissio, talouden ja rahoituksen pääosasto

http://ec.europa.eu/economy_finance/

Eurostat – Euroopan yhteisöjen tilastotoimisto

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Euroopan keskuspankki

<http://www.ecb.eu>

Euroopan komissio

<http://ec.europa.eu>

Euro

<http://ec.europa.eu/euro>

Euroopan komissio

YKSI VALUUTTA, YKSI EUROOPPA

Euroon johtanut tie

2007 – 20 s. – 17,6 x 25 cm

ISBN 92-79-04478-8

© Euroopan yhteisöt, 2007

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Printed in Belgium

PAINETTU KLOORIVALKAISEMATTOMALLE PAPERILLE

YKSI VALUUTTA, YKSI EUROOPPA

Euroon johtanut tie

Tammikuun 1. päivänä 1999 tehtiin historiaa, kun 11 Euroopan unionin jäsenvaltiota perusti rahaliiton ja otti käyttöön yhteisvaluutan, euron.

Eurosetelit ja kolikot laskettiin liikkeeseen 1. tammikuuta 2002. Yhteistä eurooppalaista valuuttaa on kuitenkin suunniteltu jo kauan, aina Euroopan unionin alkua ajoista lähtien. Viisikymmentä vuotta sitten luotiin Rooman sopimuksella nykyisen EU:n perusta, ja euro on tänä päivänä merkittävin ja näkyvin esimerkki Euroopan yhdentymisestä.

Tässä kirjasessa ja mukana olevassa julisteessa kerrotaan euron historiasta. Molemmat ovat saatavilla Euroopan komission Internet-osoitteessa http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/general/general_en.htm.

Julkaisutoimisto
Publications.europa.eu

ISBN 92-79-04478-8

9 789279 044786